

El pensament crític verd

NATURA URBANA. El pensament crític verd és una condició indispensable de l'ecologisme perquè és una pràctica d'emancipació individual i social. És la capacitat de revisar i posar a examen qualsevol producció humana per tal de poder ser més lliures.

Tot el que és verd és ecològic? En aquest cas sí, moltes de la riera de Rajadell.

Els humans estem produint constantment coses, intervenint o realitzant activitats sobre el medi ambient. Per això, ens cal revisar, abans i, sobretot, després, qualsevol idea, valor, coneixement o nova acció que es faci sobre l'entorn. Els ecologistes i els sostenibilistes coneixem la complexitat de la vida i qualsevol acció sobre l'entorn ha de ser revisada tenint en compte la finalitat ètica d'aquella acció. Malgrat tot, l'ètica de qualsevol projecte sobre el territori, sobre el medi ambient, sovint no es té en compte. Aquí entra en joc el pensament crític. Hem de vigilar qui fa les accions i amb quins interessos i propòsits. Si dins dels objectius d'un projecte sobre el territori no hi ha una millora del benestar de tota la comunitat i una mínima alteració dels ecosistemes, amb tota seguretat podem dir que el projecte no serà gaire ètic.

Tot pensament crític activa la imaginació. Per això qui no en té fa animalades sobre el medi ambient. La crítica consisteix a tornar a imaginar, el món, el territori. Cal desvelar aparences que s'amaguen sota interessos enganyosos o falses veritats i dogmatismes. Sempre s'han de posar en moviment totes les visions (imaginacions) possibles i sobretot les menys impactants sobre el territori. Sovint, la lògica disciplinària, les visions tancades sobre el medi ambient, impedeixen aconseguir comprendre la complexitat ambiental. Cal anar més enllà de la disciplina (urbanisme, biologia?) i incloure i barrejar totes les visions possibles del territori, que impliquin projectes ètics sobre la comunitat i els ecosistemes.

No fer-ho és caure de ple en la simplificació extrema de la realitat o en una mena de feixisme ambiental que ens ve a dir que a força de repetir, i amb bon coneixement de la psicologia humana, es pot fer creure que un quadrat és una rodona. O que malmetre el medi ambient sota el nom del "verd ecològic", de la moda ecològica, és del tot ètic. Cal sempre anar als fets i construir arguments que es sostinguin en la realitat. Quan les paraules perden el sentit, els humans perden la llibertat. Ara per desgràcia això passa arreu, no només quan es parla de medi ambient.